

S E C T I O V.

Mariana gloria connaturalius Damasceni systemate explicatur.

§. I.

*Nostro discurrendi modo gloria
primi instantis Conceptionis
Marianæ clare intelligitur.*

349. **Q**UIS non clare percipit, quod hæc omnia mirifice dicta de essentiali visione Immaculatæ Virginis in Exordio sui esse, primoque Conceptionis instanti requirunt ex parte subjecti potentias omnino expeditas, plenum rationis usum, intellectum perspicuum, & a sensibus prorsus alienum, voluntatemque nullo phy-
co

co præpeditam? Quæ omnia, absque ullo negotio inveniuntur in anima separata. Sequitur proinde, quod Deus tam ut Author naturalis, quam ut supernaturalis omnia hæc connaturalius operatus sit in anima separata, quam in anima unita corpori mortali. Ideoque in aliorum sententia duo præcipua obstacula reperiuntur ad istam beatitudinem asserendam in Virgine: primum est, & quidem a Deo vincendum, anima dependens a corpore, ac proinde in intelligendo, & amando dependens a phantasmatibus; secundum est status viatricis. Unde in nostra sententia primo obstaculo prorsus eliminato, tantummodo restat secundum, & adeo debile, quod si status animæ viatricis in corpore non repugnet cum beatitudine, sive

transeunte, sive permanente, multo minus pugnabit cum statu singularissimo viatricis animæ extra corpus existentis, & operantis: quare hæc major connaturalitas Dei in elevando animam Virgineam, & animæ Virgineæ in videndo, ac fruendo, ostenditur primo ratione status separationis, secundo ratione loci, tertio ratione gratiæ in hoc statu, & loco Animæ Virginalis.

350. Et quidem ratione status clarissime intelligitur, cum omnes animæ de facto, ut visione beatifica fruantur, requirant pro conditione indispensabili a corpore separationem: nam cum objectum videndum sit prorsus immateriale, visio adjuvata lumine, & species, vel nullæ, vel quantum fas est, immateriales requirunt subjectum vi-

dens,

dens, quantum capax est, in statu majoris immaterialitatis, sed status separationis animæ est, ut per se patet, majoris immaterialitatis, quam status conjunctionis cum corpore: ergo status ipse separationis reddit prorsus connaturaliorem visionem beatam, sive transeuntem, sive permanentem, quam status conjunctionis cum corpore; sed Damasceni systema consistit in hac separationem: igitur hoc discurrendi modo ratione status complanatur via connaturalior ad stabilendam gloriam in primo instanti Marianæ Conceptionis, & ad intelligendos omnes actus rationis usus summe intelligibiles, & voluntatis summe meritorios, profluentes ab habitibus a Theologis cum fundamento positus in primo esse Virgineo, adeo ut hæc

Z 3 pe-

peristhasis cum omnibus Theologis amicissima manu concordet.

351. Quod ut verius ostendatur, ille modus ceteris preferendus est (si alias non repugnet, ut istum non repugnare, conati sumus defendere) in quo Deus, tam ut Author naturalis, quam supernaturalis Theologicus minus habet in legibus statutis, quod dispenset; sed in isto nostro modo, nec dispensat Deus in pleno rationis usu, nec in statu separationis, omniaque principia supernaturalia sine obstaculo corporis prodeunt in suas perfectissimas operationes, voluntasque, & intellectus in statu perfectissime operandi sunt prorsus spirituali, & immateriali, omniaque spiritualia dona in omnino spirituali statu nullo im-

pe

pediente exercitura sua munera perfectissimo modo tunc possibili intelliguntur: ergo hic status connaturalior absdubio est Virginitatis visioni beatificæ.

352. Ipse locus plane demonstrat intentum nostrum: nam cum Empyreum sit destinatum, ut ostendat Deus suam Essentialiam media visione Beatæ, connaturalius est, ut qui videt Deum, illum videat in Empyreo: quare Deus volens Paulo ostendere gloriam, rapuit illum ad Empyreum, juxta veriore opinionem, dicente ipso 2. ad Corinthios, cap. 12. num. 4. *quoniam raptus est in Paradysum, & audivit arcana verba, quæ non licet homini loqui:* ergo cum Deus potuisset creare animam Virgineam in ipso Empyreo, & hæc sit congruentia

illativa nostræ assertionis, quis non videat, connaturalius datam intelligi visionem animæ existenti in Cœlo, quam vel in ventre Materno, vel raptæ a terra in Empyreum? Nam cum consistat Beatitudo in perceptione, & visione in Empyreo, verificatum est de Virgine illud Psalmi 44. *audi filia, & vide, & inclina aurem tuam, & obliviscere populum tuum, & domum Patris tui, quia concupivit Rex decorem tuum, quoniam ipse est Dominus Deus tuus.* Nam in primo sui esse fuit oblita Patris Adami, & domus, seu familiæ hominum peccantium in Adamo propter esum pomi arboris scientiæ.

353. Accedit ad hoc, quod inquit Eximius de Angelis lib. 6. cap. 5. num. 10. Ubi postquam
sta-

statuerat, Angelos vidisse ab initio Incarnationis Mysterium, asserit, vidisse pertinentia ad Mysterium Incarnationis, ac proinde vidisse Virginem, quia post Christum ut hominem nullum est objectum secundarium tantæ dignitatis, & excellentiæ in quo divina Sapientia, & divina Potentia ita resplendeat, sicut beata Virgo. Et infra: quia sicut Christus est Angelorum caput, ita Beata Virgo est eorum Regina, & Domina, & in suo gradu, & modo Angeli sunt ejus ministri. Imo 2. in 3. part. disp. 22. sect. 1. hæc habet:
 „ *ex hoc ergo ulterius concluditur, sicut Christus, vel fide*
 „ *creditus, vel clare in Verbo*
 „ *visus, statim adoratus est ab*
 „ *Angelis, quomodo multi in-*
 „ *terpretantur illud ad Hebreos 1.*

» *Et cum iterum introduxit Pri-*
 » *mogenitum in orbem terræ di-*
 » *xit, Et adorent eum omnes*
 » *Angeli ejus, semel enim præ-*
 » *ceptum est adorari ab Ange-*
 » *lis; cum primum per fidem*
 » *illis propositus est, & iterum*
 » *cum re ipsa fuit incarnatus.*
 Sic igitur etiam Beata ejus Ma-
 ter cum primum sanctis Ange-
 lis est cognita, fuit ab eis ado-
 rata ut Dei Mater, ac Domina
 omnium.

354. Unde vides, quod si-
 cut Christus fuit adoratus ab
 Angelis, dum primo cognitus,
 & postea dum in executione pro-
 ductus; ita Beata Virgo fuit
 adorata a principio, dum ipsis
 cognita, adeo ut aliqui Theolo-
 gi, ut videre est apud Peralta
 disert. 6. sect. 2. teneant, quod
 motivum primarium, seu finis
 ulti-

ultimatus superbiæ Luciferi, &
 reliquorum etiam rebellium fue-
 rit excellentia *MARIÆ*, ejus
 adoratio, & subjectio omnis crea-
 turæ; qui fundantur præter alia
 in 12. Apocalipseos, ubi narra-
 ta Conceptione Virginea per il-
 la verba: *Signum magnum ap-*
paruit in Cælo. Mulier amicta
sole, &c. prosequitur textus: *Et*
factum est prælium magnum in
Cælo: Michael, Et Angeli ejus
præliabantur cum Dracone. Fuit
 igitur 2. adorata ab Angelis dum
 primo creata: & quis liquido
 non percipiat, Animam viden-
 tem Deum adoratam ab Ange-
 lis, Angelos illuminantem, &
 accidentaliter quodammodo glo-
 rificantem, connaturalius intelli-
 gi primo creatam in Cælo?
 quia quamvis Anima Christi non
 fuerit in Cælo primo creata pro-
 Z 6 per

pter rationes, quas supra dedimus, cum jam manifestaretur ibi secundum principaliorem partem, Divinitatem nempe, & Personalitatem, nihil convincit, Animam Virgineam ibi non fuisse primo creatam; imo contrarium persuadetur.

355. Audiatur accurate S. Vincentius Ferrer. citatus a P. Francisco Garau part. 1. Deiparæ elucidatæ triumpho 12. p. 6. num. 361. qui Sanctus serm. 1. de
 „ Nativit. sic ait: *non* credatis
 „ quod fuerit, sicut in nobis,
 „ qui in peccatis concipimur;
 „ sed statim postquam corpus
 „ fuit formatum, & anima creata,
 „ tunc fuit sanctificata, &
 „ statim Angeli in Cælo fecerunt
 „ festum *Conceptionis*. Sequitur
 „ Egregius Theologus:
 „ *nempe* ad suæ conceptum Re-

„ gi-

„ ginæ gavisi sunt Angeli, exultavit & Deus illam producens, quam jam sui Matrem amabat: Unde & David testatur Psalm. 47. *fundatur exultatione universæ terræ mons Sion, latera Aquilonis, Civitas Regis magni*, id est Maria; sed Angeli festum fecerunt in Cælo, non in terra, ut non de humanis pompis, sed de Divinis splendoribus concelebratam Conceptionem putemus. Tota enim Trinitas novis indulgens gaudiis nova se dedit fruendam gloria. In Cælo enim Conceptionis festum peractum est, hoc est in Deo, & coram Deo, & ad faciem *Dei*. Haftenus Doctissimus Garau.

356. Nec minus hoc persuadet donum Maternitatis: nam cum apud aliquos Theologos Ma-

ter-

ternitas Deiparæ sit quædam participatio Divinæ Paternitatis, dicente S. Bernardino de Sena tom. 1. ferm. 52. *Nec in personis creatis, nec in Personis increatis reperitur hæc dignitas, nisi in una Persona Divina, quæ est Patris, & in una Persona humana, quæ est Matris: Quis non videat, tam singulare donum in ipso Cælo, tamquam radicem superioris gloriæ dandum esse MARIÆ? Nam si propter Maternitatem privilegia Virginea, tam gratiæ, quam gloriæ concedimus Virgini, ut inquit Suarez in 3. part. tit. 2. disp. 3. sect. 5. mensura privilegiorum Virginis est potentia Dei, argumentari possumus quasi a priori, Maternitatem Dei non decuisse dari Virgini nisi in Cælo juxta illud Psalmi 109. vers. 3.*

In

In splendoribus sanctorum ex utero ante luciferum genui te, qui locus, ut loquitur Lorinus, applicatur ab aliquibus Virgini: ergo si donum, propter quod fuit illi data illa gloria in primo instanti, congruum est, ut donaretur Virgini in Cælo, bene explicatur ipsi data in primo instanti gloria exacta ab ipso Maternitatis dono in ipso Cælo.

357. Et ut connaturalitatem percipias, pone nobiscum Animam Virgineam in Cælo, imensa ornatam gratia, superiorem, & adoratam ab Angelis, Matrem Dei, exultabundam Trinitatem in ejus creatione, præclarioribus habitibus, & donis, ac justitia originali ornatam, ac proinde separatam a corpore: Negabitne Deus tali Animæ visionem beatam componibilem cum

cum statu viatricis? Vel operabitur contra exigentiam tam immensæ gratiæ, ac donorum? Ergo Deus ut Author naturalis, ac supernaturalis Theologicus connaturalius operabitur, tribuens gloriam, quam denegans. Confirmatur: potestne concipere animam separatam a corpore in inferno habentem malitiam super omnes Dæmones, & damnatos; & odio habentem super omnes Deum; & Deum connaturaliter operantem non illi infligentem pœnas, saltem privationis visionis beatificæ componibilem cum statu viatoris? Ergo si Deus, qui est creditor respectu pœnæ, & quasi invitus supplicia infert, hoc ageret connaturalius; quid ageret, ubi est solutor præmiorum, cum Matre, cum Filia, cum Sponsa,

sa, cum omni pura creatura meliori? Ergo Damasceni systemate sternitur via planior ad asserendum in Virgineo Conceptionis instanti visionem, sive transeuntem, sive permanentem, a qua præcindimus.

§. II.

Hac Animæ V. gloria in statu separationis in instanti, in quo fuit Corpori conjuncta, extolluntur, quantum fieri potest, omnia dona, & excellentiæ Virginis.

358. **S**IVE attendas Philosophiæ, sive Theologiæ, quantum perfectior est forma exacta, perfectiores dispositiones debent adstrui in materia exigente: ergo cum Anima ante conjuncta

junctionem fit in plenitudine gratiæ, & gloriæ, corpus exigens talem, & tantam Animam, debet qualificari purioribus dispositionibus, præclarioribusque donis naturalibus ad naturam ipsius Animæ, supernaturalibus ad Animam, veluti subjectum tam singularis gratiæ, & gloriæ. Quare planum fit iter ad quæcumque dona excogitata in corpore, & excogitabilia, & ad cognita, & incognita dona animæ Virginæ, ac proinde totum compositum Virgineum prodivit in instanti Conceptionis vere opus Excelſi.

359. Hoc intelligere possumus ex his, quæ affert Eximius tom. 2. in 3. part. quæst. 37. art. 4. disp. 21. sect. 2. loquens de Virginis resurrectione, agens quippe de transitu a via ad patriam, hæc

hæc habet : unde obiter conjectare licet, in transitu a via ad patriam non interrupſiſſe, aut intermiſiſſe Beatam Virginem Divinæ charitatis, & amoris actum; sed vel eundem, quem usque ad mortem in terra vivens libere exercuit, in termino viæ majori quadam perfectione, & necessitate continuasse (si tamen verum est, ut fortasse est, actum divini amoris in viam, & in patriam esse posse ejusdem rationis) vel certe, si quis sentiat, esse diversos, saltem sequitur, Beatam Virginem ab actu amoris viæ immediate transiſſe ad actum amoris patriæ absque ulla intermissione.

360. „ Verisimile enim est;
 „ Animam Beatæ Virginis eo præfertim tempore, quo morti ap-
 „ pro-

„ propinquabat, nunquam ab
 „ actu divini amoris cessasse,
 „ quia nec corporis dolore, nec
 „ sensuum perturbatione impe-
 „ diebatur. Quin potius quia
 „ ex Divina revelatione horam,
 „ & momentum sui discessus præ-
 „ sciebat (ut PP. omnes allegati
 „ docent) quo ad exoptatum illum
 „ terminum magis, ac magis ac-
 „ cedebat, eo vehementius divi-
 „ na charitate, & amore flagra-
 „ bat, atque sic disposita usque
 „ ad instans mortis, quod dici-
 „ tur *primum non esse hominis*,
 „ pervenit, in quo & videre
 „ Deum, & illum beatifica cha-
 „ ritate diligere incepit; nulla
 „ ergo data fuit *interrupcio*. Po-
 „ stea sect. 4. num. 4. hæc ha-
 „ bet: *ex his* facile est intelli-
 „ gere, quid de gloria corporis
 „ sentiendum sit; habet enim om-

„ nes illas dotes, quæ omnibus
 „ Beatis communes sunt, tanto
 „ que excellentius, quanto per-
 „ fectioni Anima beatitudine frui-
 „ tur.

361. „ Rursus ob singularem
 „ Filii generationem castissimam,
 „ atque purissimam existimo, ha-
 „ bere in corpore singularem ali-
 „ quem, & admirabilem splen-
 „ dorem, vel aliquid aliud, quod
 „ fit veluti insigne regię digni-
 „ tatis, ac divinæ Maternitatis,
 „ ac principatus, & domini in
 „ omnes Beatos. Bonaventura in
 „ speculo B. Virginis, *cap. 6.* Ha-
 „ tetenus Eximius. Unde sic argu-
 „ mentari licet: sicut Beata Virgo
 „ in primo sui non esse, ut loqui-
 „ tur Eximius, seu in instanti mor-
 „ tis ascendit in Cælum omni bea-
 „ tudine essentiali, & accidentali
 „ prædita, ita apud Doctores lo-
 „ quen-

quentes de gloria Virginis, adjuncto systemate Damasceni, in primo sui esse descendit de Cœlo plena gratia, & gloria; sed propter illam gratiam, & gloriam in instanti mortis refusa sunt in corpus, tam præclariora dona, tam singularia charismata in Anima, tot mirabilia soli Deo Authori cognoscenda in composito: ergo hoc systemate clarissime intelliguntur, quæcumque dona excogitare liceat in Virgine a primo suæ Conceptionis instanti.

362. Rursus: si apud istum Doctorem non interruptit Virgo a transitu viæ ad Patriam actum amoris ardentissimi erga Deum, cum apud nos hic actus amoris ortum habuerit a primo sui esse in statu separationis in Cœlo, infertur probabiliter, hoc supposito, amorem, quo Beata Virgo di-

dilexit Deum in primo sui esse gloriosa in Cœlo, absque interruptione perseverasse in transitu a Patria ad viam, in via, & in transitu viæ ad Patriam in æternum duraturam; applicareque possumus Virgini illud Psalmistæ a summo Cœlo egressio ejus, & occursum ejus usque ad summum ejus: omniaque, quæ modo adorantur in Virgine, jam ab initio habuisse exceptis illis, vel eorum effectibus, quæ cum statu passibili, & viatricis minime cohærebant.

363. Roboratur hæc doctrina ipsius Eximii, qui cum Div. Thom. quæst. 56. art. 1. hæc tenet. disp. 50. sect. 5. Christum hominem esse perfectissimum exemplar resurrectionis justorum, quod probat verbis Pauli ad Philippenses 3. *reformavit corpus hu-*
mi-

552 *Tract. de principatu, &c.*
militatis nostræ configuratum cor-
pore claritatis suæ. Quod etiam
colligit ex prima ad Corinthios 15.
Sicut in Adam omnes moriun-
tur, ita & in Christo omnes vi-
vificabuntur, unusquisque autem
in suo ordine, primitiæ Christus,
& deinde hi, qui sunt Christi;
scilicet tanquam illi maxime si-
miles, & conformes, & ideo po-
stea subdit: *qualis terrenus, ta-*
les & terreni, & qualis Cœ-
lestis, tales & Cœlestes, sicut
portavimus imaginem terreni, por-
temus & imaginem Cœlestis. Lo-
quitur enim aperte de Imagine
gloriæ, ubi similes ei erimus.
Postea Eximius num. 6. hæc ha-

bet: *coheret hæc perfecta si-*
militudo in omnibus sensibus,
ac facultatibus corporis, in pul-
chritudine, aliisque ornamen-
tis naturæ, ac gloriæ quæ in

cor-

Corpore Christi existunt: : non
cum æqualitate, sed debita pro-
portione, quapropter non re-
pugnat huic claritati exempla-
ri, quod in Beatis futura sit
distinctio sexuum, facierum
varietas, pulchritudinum inæ-
qualitas, & similia; quia hæc
æqualitas non requirit, nisi
conformitatem proportionalem
cum exemplari.

364. Unde sicut Christus fu-
turus est exemplar iustorum re-
surgentium, utpote Primogenitus
mortuorum, omnesque portabi-
mus, ut spero, Imaginem Cœ-
lestis Adam, cur non possumus
dicere, Christum Incarnatum,
& conceptum exemplar suæ Ma-
tris fuisse, quam sororem appel-
lat ob similitudinem? Et si ut
Evangelista testatur, *speculantes*
gloriam Dei in eandem Imagi-

A a

nem

nem transformamur, illa, quæ prius concepit mente, quam corpore, cur non ad Imaginem Christi Primogenitam prodeuntem ex ore Altissimi revereamur? Nec similem in Conceptione dicemus Primogenito in multis fratribus? Ergo si Christus Dominus descendens de Cælo, ubi manifestabatur secundum Divinitatem, fuit omnibus donis gratiæ, & gloriæ naturalibus, & supernaturalibus apprimè ornatus, impeditis tantum effectibus incompossibilibus cum statu viatoris & passibilis, debuit B. V. descendens secundum Animam de Cælo, ubi primo creata fuit in primo Conceptionis instanti, assimilari cum proportione super omnes creaturas racionales Unigenito Filio Dei; & nostro discurrendi modo hæc similitudo ma-

xime commendatur, & declaratur.

365. Nam Angelicus Doctor Opusculo 58. cap. 25. sic ait: *Quotquot autem receperunt eum, dedit eis potestatem filios Dei fieri, id est Deiformes, & Deo secundum Imaginem similes; nec potest creatura ad majus promoveri, quam quod suo assimiletur Creatori; assimilatur autem homo Deo virtute Corporis Christi.* Quid dicemus non de filiis adoptivis, sed de Matre naturali? Loquatur Bonaventura in speculo cap. 2. 8. & 10. ubi ait: *Supergressa est MARIA cunctas filias, supergressa est in natura, supergressa est in gratia, supergressa est in gloria universas filias, id est universas animas, & universas intelligentias.* Petrus Damianus serm. de Nat.

Virginis: *Quemadmodum nullum est astrum, excepto Sole, adeo pulchrum ut Luna; sic summa gloria est post Deum videre Virginem adbarene illi, & in illius protectionis munimine commorari.* Idiota lib. de MARIA, cap. 2. *Tota pulchra es, Virgo gloriosissima, non in parte, sed in toto, & macula peccati, sive mortalis, sive venialis, sive originalis non est in te, nec unquam fuit, nec erit.* Finem faciam cum Anselmo lib. de excellentia Virginis cap. 8. *Quid amplius dicere possumus, Domina? Immensitatem quippe gratiæ, & gloriæ, & celsitudinis tuæ considerare incipienti, & sensus deficit, & lingua fatiscit.*

§. III.

Opusculi synopsis:

366. **C**UM totius laboris scopus sit concordare naturam cum gratia, & philosophiam cum Theologia, & huic innitatur systema de creatione Animæ Virginis extra corpus, in ipsoque instanti reali infusio Animæ gratiosæ in ipsum corpus; ut plenum, & perspicuum iter muniatur scholasticis, initium duximus a principiis communioribus, & inconcussis, ut ascenderemus ad probabiliora: idcirco a nihilo, a quo omnis creatura sumit exordium, ordimur, stabilientes quid sit creatio in communi, ut gradus fiat ad creationem animæ rationalis,

lis, ac proinde ad creationem Animæ Virgineæ, quæ utpote ejusdem speciei cum cæteris animabus, idem principium essendi sortitur. Cumque non fuerint animæ rationales ab æterno, creationis tempus designamus cum Philosophis, & cum anima sit propter hominem generabilem, tempus præfigimus, dum corpus organicum ultimo organizatum exigit animam, quia est prima intentio generantis ut sit homo; est enim anima actus primus corporis physici organici, non obstante ejus spiritualitate, & immaterialitate.

367. Unde concluditur, ita animam Virginis fuisse creatam, cum esset vere genita Virgo, sicut cæteri homines, ipsiusque Beata Anima actus primus il-

lius

lius corporis purissimi: ubi aliqua de perfectione corporali Virgineæ prælibamus. Cumque de loco creationis animæ nulla appareat investigatio, cum debeat creari intra corpus, ejusque principium essendi esse principium informandi, investigamus, an Deus ut Author naturæ possit creare animam rationalem extra corpus ultimo organizatum? Et insistentes variis Philosophorum placitis, statuimus probabiliter, posse naturaliter hoc evenire, perpensis exigentiis, & ex parte animæ, & corporis. Manus quippe damus adstruentibus formam embrionis, vel corporeitatis, vel aliquam aliam materialem consistentem in particularum seminalium harmonia; vel cum aliquo, si fortasse velit defendere, materiam existere posse na-

Aa 4 tu-

turaliter sine forma. Hinc monitum te etiam, atque etiam velim, quod nos ne latum quidem unguem discedimus vi nostri systematis ab his Philosophis: isti enim, si ponant formam embrionis ultimo completum corpus in linea corporis; sed ita, ut nunquam conjungatur in eodem instanti reali cum anima rationali, sed desinat esse embrio in ultimo instanti præcedenti in transitu, & in fieri conversionis; nos pariter ponimus in Conceptione Virginea. Si ponant formam Corporeitatis subordinatam, & perfeverantem cum anima rationali, nos idem asserimus in Conceptione Virginea, & sic cum reliquis. Uno verbo, quidquid naturaliter accidit in Conceptione humana philosophica communi, quando ani-

anima rationalis primo creatur intra Corpus, idem, & eodem ordine, ac modo evenire ostendimus in Conceptione singulari Virginea; cum non invertatur naturæ lex per creationem Animæ B. extra corpus. Unde, si defendatur instantanea generatio, præcedet materia seminalis; si judicetur non instantanea, intelletur corpus completum in linea corporis, vel pereunte forma non subordinata, vel permanente subordinata in transitu conversivo ad animam viventem.

368. Ast cum instans reale creationis sit etiam instans reale infusionis, negotium nostrum est, quomodo hoc fieri posset naturaliter in unico instanti reali, declarare doctrinis, & exemplis ab omnibus admissis. Ob

362 *Tract. de principatu, &c.*
oculos ponimus, vel majorem,
vel æquam probabilitatem mo-
tus localis instantanei spirituum
ab uno loco ad distantem sine
transitu per medium clarissima
doctrina Eximii, dicentis lib. 4.
de Angelis, cap. 18. quod neu-
tra sententia efficaciter probe-
tur; imo ingenue fatetur, se
negare transitum naturalem ab
uno loco ad distantem sine tran-
situ per medium, non ob ra-
tiones, sed ob conjecturas, &
ut facilius percipiatur. Idcirco
convincitur intrinseca fortior pro-
babilitas naturalis motus instan-
tanei localis de loco ad locum di-
stantissimum Angeli, & Animæ
separatæ. A communioribus ad
singularia procedentes statuimus,
ita de facto evenisse in mirabi-
li Virg. Conceptione; fundati
in eo, quod ad conciliandam do-
ctri-

Disp. III. Sect. V. 363
trinam Ecclesiæ cum Philoso-
phia, & Theologia debemus eli-
gere modum clariorem, & mi-
nus miraculosum, & non vide-
tur modus clarior, neque con-
naturalior, cum ab omnibus
sentiatur probabiliter naturalis,
ac proinde a contradicentibus
parum miraculosus judicari de-
beat; damusque fundamenta ad
hoc de facto asserendum, & ra-
tionibus Philosophicis, & a mo-
dis discurrendi Theologorum in
aliis materiis, & ab harmonia
posita ab Angelico, & Eximio
in executione Incarnationis Chri-
sti Domini, & propter ipsam
Ecclesiam Theologos compellen-
tem ad declarandas suas verita-
tes via clariori Philosophis, &
germana cum principiis Theo-
logicis.

369. Et ne autoritates Pa-
Aa 6 trum

trum desiderentur, quæ sunt maximum columen in Theologicis nodis, assertur & explicatur ad litteram Sanctus Joannes Damascenus, ita ut primas ferat in isto systemate propter energiam, & perspicuitatem ejus doctrinæ hoc super puncto. Exaltat autoritatem Damasceni usus Ecclesiæ allegata Damasceni verba inferentis Horis canonicis; qui character expenditur a nobis, utpote mirifice conducens ad assertionem magis, ac magis radicandam. Deinde argumenta insurgentia, & a Conciliis petita, & a Philosophia desumpta, & ab absurdis emanantia, quæ directe nos impetunt, conamur solvere, relictis illis, quæ indirecte, seu quæstiones præliminares enerant; cum hæc a suis Patronis soluta reperiantur in suis locis, & in

& in ipsis responcionibus majora roboramenta prædamur in favorem nostri asserti, ac modo loquendi Alexandri VII. in celeberrima constitutione *sollicitudo omnium Ecclesiarum* penitus tutamur.

370. Transitum deinde facimus ad rimanda Theologorum sensa de peccato originali, & ejus transfusione, & de ejus subiecto, causa efficiente, & constitutivis, ut lumen affundatur nostræ doctrinæ. Hinc propius accedimus ad Theologos immediate disputantes de Virginis Conceptione mirabili, & præsertatione ab originali peccato, & principales opiniones circa ordinem decretorum Dei percurramus, & omnes venerantes, neminem impugnantes, desideramus ordinem executionis, miramur.

murque altum super hoc silentium, conamurque evincere, quod ut finis intentus, & effectus prædestinationis Deiparæ correspondeat connaturalius Decretis intentivis, debet adstrui executio, ut a nobis cogitatur.

371. Qua data occasione de novo roboramus assertionem nostram novis argumentis, communis majoribus autoritatibus, affigimus semper pro Cynosura respicientes mentem Damasceni. Quo stabilito audimus Authores loquentes aliquomodo de via executiva Conceptionis Virgineæ propter quasdam qualitates supernaturales, quas collocant in Corpore Virgineo, quas omnes nos non negamus, sed libentissime concedimus, eosque adducimus ad contentiendum systemati nostro, ob oculos illis ponentes,

tes, Animam Virgineam vi gratiæ sanctificantis præservatam fuisse ab originali. Hæc omnia roboramus alio systemate, cogitato exposito, sed plane a nobis impugnato, & exploso, & infurimus autoritate semper efficaci Damasceni, convocata in auxilium ejus doctrina philosophica circa naturam.

372. Hoc enodato facilioris negotii est explicare clarius isto systemate dona naturæ, & gratiæ, quæ Theologi tribuunt Virgini, prius indicando principaliora dona, & postea ipsi donis nostrum roborantes assertum. Tantummodo supererat designare locum creationis Animæ Virgineæ, ejusque gloriam in primo instanti ab aliquibus concessam aliquantulum contemplari; quod ut facilius expenderetur,

calamo breviori percurramus formationem, & dona Evæ, Matris viventium, cum Irineus, lib. 3. contra Hæreses, cap. 33. Hieronymus in Epist. ad Eustochium de custodia Virginitatis, latius Aug. serm. 35. de Sanctis, Mariam contraponant Evæ, ut videre effuse est apud Eximium, tom. 2. in 3. part. quæst. 37. art. 4. disp. 18. sect. 4. Unde nos inferimus, Animam Virgineam primo creatam in Empyreo, quod Patribus, & Scripturis valde pro nobis stantibus, quantum nobis licuit, demonstravimus, levioribus difficultatibus enodatis.

373. Collocata Virginea Anima in Empyreo immensa ornata gratia, innuimus, quid Theologi senserint de gloria data Virgini in primo Conceptionis instanti.

stanti, de istius magnitudine, & extensione. Nec tacemus, quid de accidentali gloria, tam subiectiva, quam positiva ipsi Theologi excogitaverint, & defenderint; & omnibus consentientes declaramus, probamus, & infirmus, quod nostro discurrendi modo gloria primi instantis Conceptionis Marianæ, tam essentialis, quam accidentalis clare intelligitur in nostro isto Damasc. systemate: & extolluntur, quantum fieri potest, omnia dona, & excellentiæ Virginis in ipsam profuentes, & illa animæ suæ gloria in statu separationis, in instanti, in quo fuit corpori conjuncta.

Quæ omnia ut corona claudantur, accipe quod habetur in vita Damasceni. Cum Leo Isauricus

cus Romanum Imperium gubernabat, adversus Imagines erat tanquam Leo rapiens, & rugiens. Quae postquam ad Joannis aures pervenerunt, ad Orthodoxos, quibus notus erat, pro venerandarum Imaginum amore libellos Epistolares mittebat, quibus illud eruditissime monstrabat, Divinarum Imaginum adorationem necessariam esse. Quibus auditis, Leo in rabiem actus egit cum Damasceno Sarracenorum principe, ut amputaretur dextera manus Joanni: qua excisa in Oratorium, quod domi habebat, ingreditur, pronoque omnino corpore ante Divinam Imaginem, quae Deigenitricis gerebat effigiem, provolutus excisam manum pristinae suae commissurae admoventem obsecrare cepit; Mater misericordiae: obdormivit illico Joannes, atque

in

in somnis Sanctae Deigenitricis Imaginem vidit placidis, & laetis oculis ipsum intuentem, ac dicentem: Ecce sanitatem: restituta est manus tua. Experrectus igitur ille, qui sanatus fuerat, cum excisam manum contempleretur, eamque sanatam conspexisset, spiritus exultavit in Deo salutaris suo, atque ipsius Matre, quoniam fecit illi magnum, qui potens est: Divino consilio, ac providentia linea quaedam elucebat in dextera Damasceni, verissimam excisionem ostendens. Ecce a qua manu doctrinam de Virginis Conceptione hausimus.

LAUS DEO.

